

**Izvještaj tima za pomoć i podršku žrtvama porodičnog nasilja
(mobilni tim)
za 2008. godinu**

Izvještaj izradile: „Udružene žene” Banja Luka

U Banja Luci već drugu godinu postoji tim za pomoć i podršku žrtvama porodičnog nasilja.

- Mobilni tim je vid saradnje predstavnika CZSR, nevladine organizacije i policije koji zajedno izlaze na teren u momentu prijave nasilja, 24 sata dnevno.
- Smatramo da iskustva koje smo stekli u ovom periodu prevazilaze sva očekivanje koja smo imali prije realizacije ove aktivnosti.

Multidisciplinarni prijem u Sigurnu kuću

- Kad god je moguće nastojimo žene i djecu žrtve porodičnog nasilja ostaviti u njihovom domu.
- Prijem u Sigurnu kuću obavlja se nakon procjene članova mobilnog tima u momentu akutnog nasilja, po osnovu dobrovoljnosti žrtve.
- Stručni tim je korisnicama na raspolaganju 24 sata
- U toku boravka žene i djeca prolaze prvi korak resocijalizacije.

CZSR i Udružene žene traže zajedno izlazne strategije za žrtve kako bi se resocijalizirale i nastavile normalan život.

Pokazatelji dobre prakse:

- U Banja Luci imamo interventni sistem koji je naklonjen žrtvama nasilja u porodici;
- Postojanje sveobuhvatne pomoći za žrtve nasilja u kriznim situacijama važan je element dobre prakse koji mi u Banja Luci primjenjujemo;
- Žrtve dobivaju hitne zdravstvene mjere ako su im potrebne;
- Sve žrtve kao i njihova djeca dobivaju konsultacije i podršku od kvalifikovanih ljudi koji čine mobilni tim i tim Sigurne kuće;
- Imamo blisku saradnju policije, socijalnih službi i nevladine organizacije u pružanju pomoći;

Postoji hitna finansijska pomoć bez dugih administrativnih procedura;

- Osiguran je odgovarajući smeštaj tako da žrtve mogu ostaviti nasilne partnere;
- Žrtve imaju podršku u sigurnom i održivom životu (kroz resocijalizaciju, edukaciju, ponovno prijavljivanje na tržište rada, itd.)

Prednosti međusektorske suradnje su mnogobrojne ali najvažnije je da su građani i građanke našeg grada, njihovi problemi i potrebe stavljeni u centar interesa i postoji volja da se riješe!!!

Međusektorska saradnja u našem gradu ne bi postojala da nemamo na nivou Administrativne službe grada Multidisciplinarni pristup saradnje između institucija koje su financirane od strane grada i NVO- a sa ciljem da građani/ke našeg grada budu zadovoljni u rješavanju problema koje imaju

ZAKONSKA REGULATIVA DANAS

- 2000. je nasilje u porodici sankcionisano u Krivičnom zakoniku kao krivično djelo, sad je na snazi Krivični zakon Republike Srpske

- Krivični zakon Republike Srpske

/SL.Glasnik broj 49. od 25. juna 2003. godine, član 208./

- Zakon o ravnopravnosti polova u BiH

/poglavlje XI: Zabrana nasilja, član 4., 17. i 27./

- Zakon o zaštiti od nasilja u porodici

/Sl. Glasnik broj 118. od 30. decembra 2005. godine/

- **Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u porodici**

Službeni glasnik: 17/ 08 od 31. januara 2008

Zašto su Udružene žene izabrane za partnera u borbi protiv nasilja u porodici?

Nasilje u porodici je područje djelovanja Uduženih žena još od 1996. u vrijeme kada nije bilo legislative koja bi tretirala nasilje u porodici.

Područje djelovanje Udruženih Žena prije pristupanja mobilnom timu:

- Problem nasilja u porodici učinile vidljivim,
- Radile na prevenciji nasilja u porodici,
- Borile se protiv nasilja u porodici
- Pružale smo psihosocijalnu i pravnu pomoć žrtvama porodičnog nasilja,
- Lobirale smo za izmjenu i primjenu zakona koji se tiču porodičnog nasilja,
- Radile na otvaranju sigurne kuće

Suradnja sa institucijama

1. 2003 sredstva za kupovinu kuće u Banja Luci i Trebinju odobrila Vlada Republike Srpske;
2. Rekonstrukcija urađena uz pomoć donacija;
3. Većina donacija obezbjeđena preko Administrativne službe Grada Banja Luka;
4. 2004. nagrada Grada Banja Luka za iskazanu hrabrost u borbi protiv nasilja u porodici.
5. 2005. godine potpisan je Memorandum o razumijevanju i saradnji između Udruženih žena Banja Luka, Administrativne službe grada Banja Luka, Centra za socijalni rad, Doma zdravlja Banja Luka, Javnog tužilaštva RS.
Sigurna kuća završena i otvorena 2006 godine.
6. SK zvanično počinje sa radom 2007.
7. U 2007. Financirana od strane ASGBL direktno i preko CZSR.
8. Nakon donošenja Izmjena i dopuna Zakona o zaštiti od nasilja u porodici finansiranje u 2008 je bilo od strane Vlade RS 70% i ASGBL 30%.
9. U 2008 smo u okviru Akcionog plana za borbu protiv nasilja u porodici u Republici Srpskoj dobili smo za funkcioniranje Sigurne kuće jednokratnu pomoć.

Izvještaj za 2008

Tabela1. Nasilje u porodici koje je prijavljeno u 2006. 2007. I 2008. godini

IZVRŠENO NASILJE U PORODICI U PERIODU	Broj slučajeva nasilja u porodici
od 01.01.2006 godine do 31.12.2006 godine	158
od 01.01.2007. do 31.12.2007 godine	375
od 01. 01. 2008. do 31. 12. 2008.	234

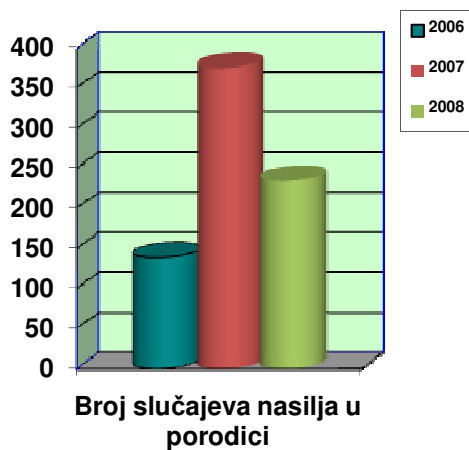

Tabela1. Nasilje u porodici koje je prijavljeno u 2006., 2007. i 2008godini

Prema podacima Udruženih žena na području grada Banja Luka u toku 2006 godine prijavljeno je 158 slučajeva nasilja u porodici a u 2007 od 01.01.2007. do 31.12.2007 godine 375. U 2008 opet imamo manji pad poziva od 01.01. 2008. do 31.12. 2008 je bilo 234 intervencije tima. Smatramo da je posljedica porasta u 2007. slobodniji pristup građanki/na da prijave nasilje. To možemo zahvaliti činjenici da smo u toku 2007 godine govorile puno o izmjanma i dopunama Zakona o nasilju uporodicu. Problem sve više prestajae biti u tabu

tema. Žene su bile ohrabrene da se javljaju. No vidimo da u 2008 imamo pad intervencija mobilnog tima to se može objasniti na više načina:

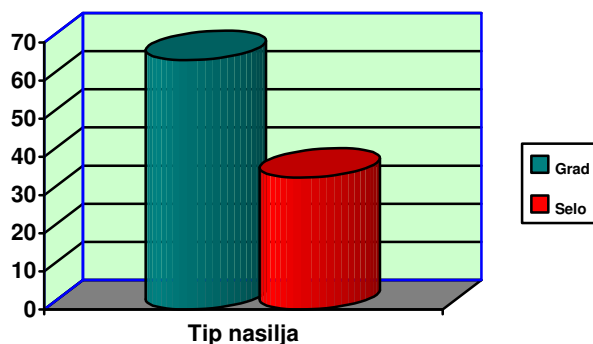
1. Očekivnja žrtava nasilja od sistema je bio da će riješiti njihov problem.
2. Sporost procesuiranja pred sudovima.
3. Neizricanje zaštitinih mjera.
4. Broj onih kojima je sistem pomogao nije adekvatan očekivanjima žrtava.

Sve to je izazvalo nepovjerenje žrtava prema institucijama.

Ovi podaci kad se usporede sa brojem slučajeva koji se javi na SOS telefon su ustvari pokazatelj da žrtve još uvijek ne očekuju pomoć od institucija sistema i nemaju dovoljno hrabrosti da se prijave.

Tabela br. 2. Tip naselja u kojem je prijavljeno nasilje

TIP NASELJA	Broj slučajeva	Struktura u %
Gradska sredina	153	65.4
Selo	81	34.6
Ukupno	234	100

Najveći broj nasilja je prijavljen iz porodica koje žive u gradu i to 65.45 % slučajeva. Manja pojavnost javljanja iz seoskog područja se može objasniti na dva načina. Prvi je da su patrijarhalni odnosi u tom djelu daleko više izraženi, te se žene teže odlučuju da prijave nasilje jer to smatraju svojom krivicom. Smatraju da je to nešto što treba ostati u okviru porodice, jer bi u tim sredinama bile stigmatizirane. Drugi razlog je manja informiranost o tome da im netko može pomoć.

Tabela 3. Vrste nasilja u porodici

VRSTA NASILJA U PORODICI	Broj slučajeva	Struktura u %
1. Psihičko	21	9.0
2. Fizičko	33	14.1
3. Kombinovano psihičko i fizičko	18	7.7
4. Seksualno	0	0
5. Ekonomsko	18	7.7
6. Kombinovano svi oblici	144	61.5
Ukupno	234	100

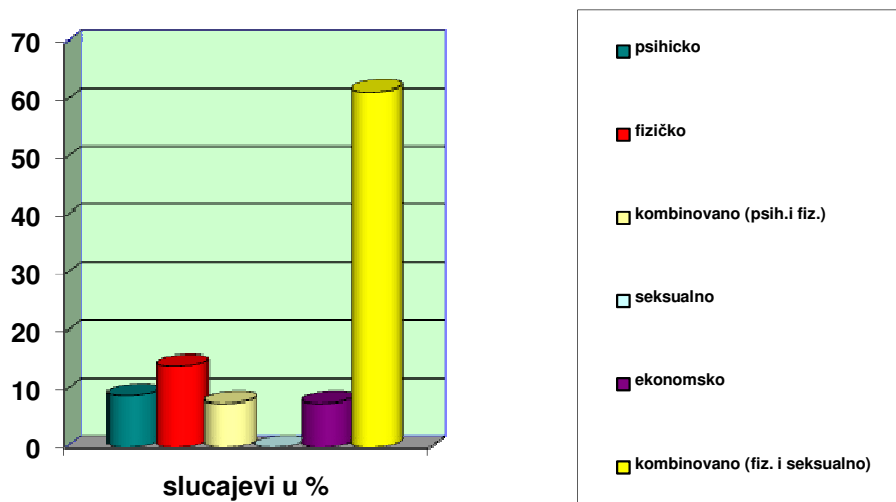

Tabela i Grafikon 3. Vrste nasilja u porodici

Najveći broj žrtava u 2008 prepoznalo je nasilje u porodici kao kombinovane sve oblike i to u 61.5% slučajeva. Drugo po redu je prepoznato je fizičko nasilje i to u 14.1% slučajeva. Žrtve se libe da govore o seksualnom nasilju jer smatru da im je seksualni čin sa nasilnikom bračna obaveza.

Ove godine je ohrabrujuće to što žene prepoznaju kombinovano nasilje. To možemo zahvaliti intenzivnoj medijskoj kampanji koju vodimo još od 1996.

Tabela br 4.

Podaci o počiniocu nasilja razvrstani po spolu:			
Žene		8	2.4%
Muškarci		226	97.6%
Ukupno		324	100.0%

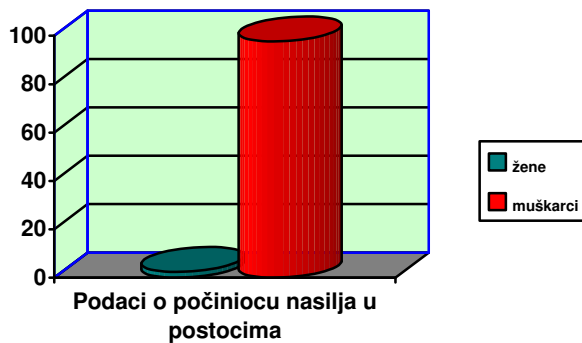

Tabela i grafikon br.4 pokazuju da su žrtve predominantno žene i da je nasilnik u 97.6% slučajeva muškarac.

U ovoj godini smo se pozabavile i stručnom spremom nasilnika i žrtve:

Tabela br.5.

Stručna sprema nasilnika:				
BOŠ	OŠ	SSS	VS/VSS	Ostalo
18	33	129	27	27
7.7%	14.1%	55.0%	11.6%	11.6%

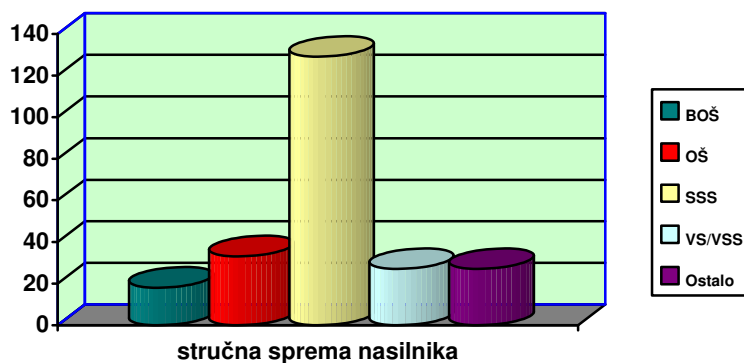
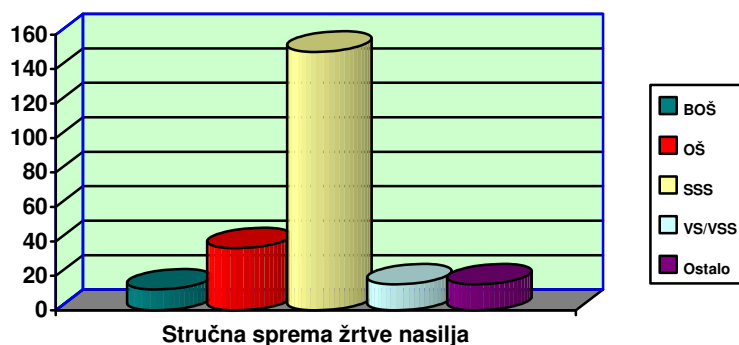

Tabela br.6.

Stručna sprema žrtve nasilja:				
BOŠ	OŠ	SSS	VS/VSS	Ostalo
12	36	150	18	12
5.4%	15.8%	65.7%	7.7	5.4%

Iz tabele i grafikona 5.i 6. vidi se da je više od 50% nasilnika i žrtava nasilje pripadaju srednje obrazovanim građanima. 11.6% nasilnika i 7.7% žrtava su čak više i visoko obrazovani. Ovi podaci opovrgavaju stavove da su nasilnici i žrtve neobrazovani.

Tabela 7.

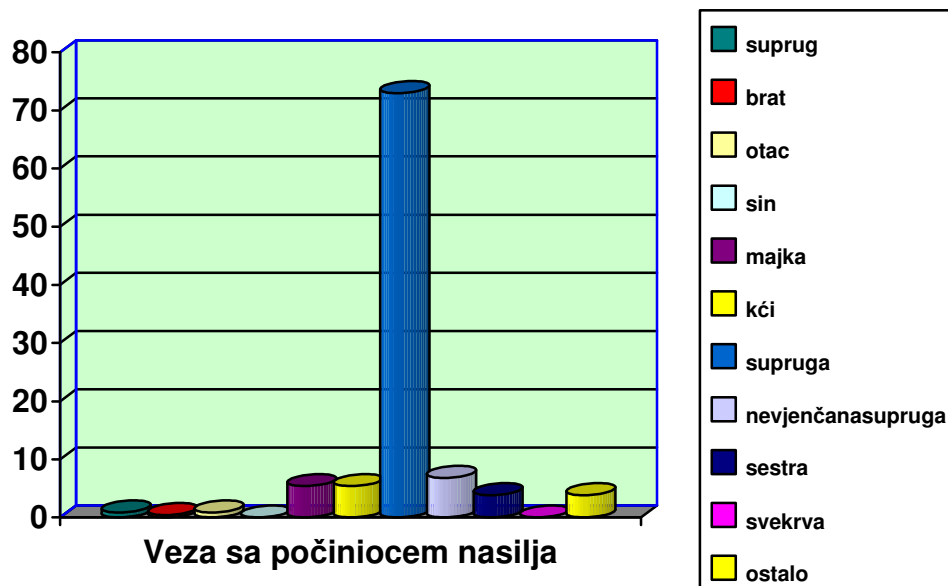
Zaposlenost žrtava nasilja				
Spol	Zaposlen/a	Nezaposlen/a	Ukupan broj	Postotak zaposlenih
Žene	99	135	226	43.8%
Muškarci	2	2	8	50%

Iz tabele broj 7. Se vidi da je 43.8 % žena žrtava nasilja zaposleno. Broj žrtva muškaraca je zanemarivo mali tako da postotak od 50% nije bitan za analizu.

Tabela 8.

Veza sa počiniocem nasilja:		
Srodstvo	Broj	Postotak
suprug	2	0.86
brat	1	0.43
otac	2	0.86
sin	0	0
majka	12	5.41
kći	12	5.41

supruga	170	72.95
nevjenčana supruga	16	6.83
nevjenčani suprug	1	0.43
sestra	9	3.84
svekrva		0
ostalo	9	3.84

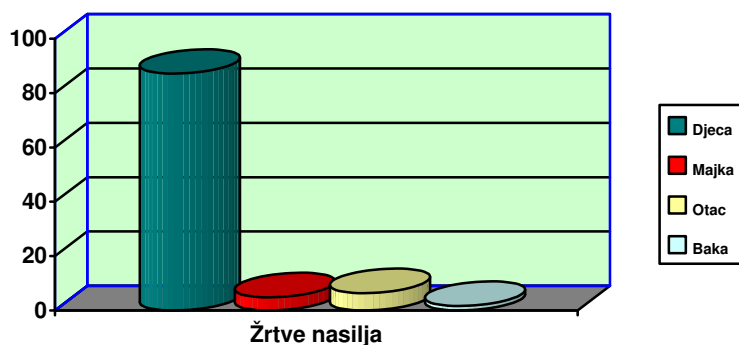

Iz tabele i grafikona broj 8. Se vidi da je najčešća žrtva porodičnog nasilja supruga i to 72.95% slučajeva

U toku intervencije smo u ovoj godini pratile jesu li se žrtve nasilja javljale ranije drugim institucijama i kojim.

Tabela 9 . Ostale žrtve nasilja:

ŽRTVE NASILJA	Broj slučajeva	Struktura u %
djeca	162	87.1
majka	9	4.8
otac	12	6.4
baka	3	1.7
ukupno	186	

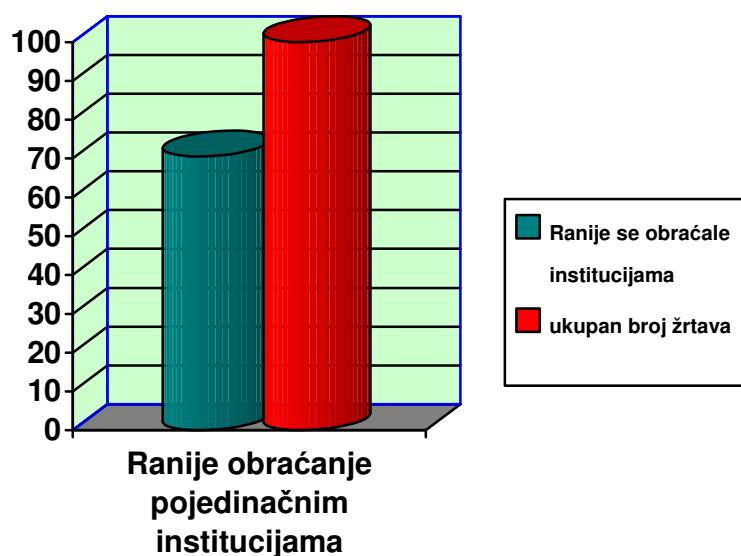

Iz tabele i grafikona br 9. se vidi da su djeca uz majku u 87.1% slučajeva žrtve nasilja.

Tabela 10.

Ranija obraćanja za pomoć i preduzete mjere

Žrtve nasilja	Broj slučajeva	Struktura u %
Žrtve koje su se ranije obraćale institucijama	165	70.5
Ukupan broj žrtava	234	100

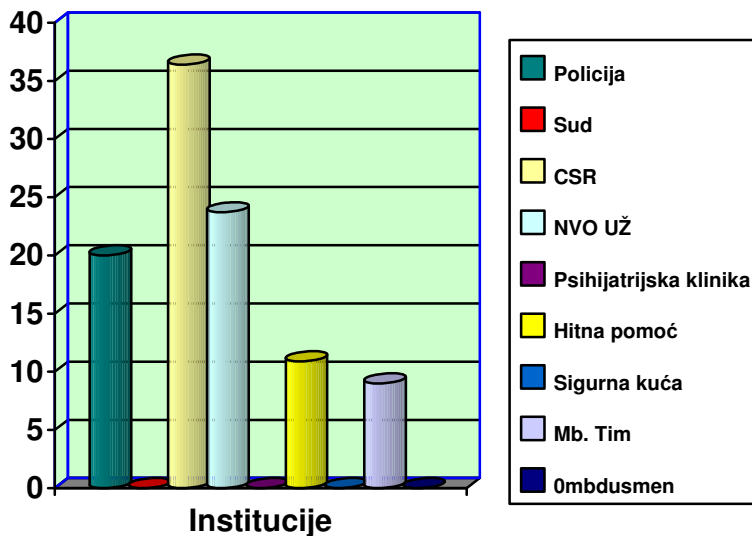

Iz tabele i grafikona br 10 se vidi da se 70. 5% ili njih 165 posto žrtva nasilja već ranije javljalo nekim institucijama.

Tabela 11. Institucije kojima su se ranije obraćale žrtve nasilja

Institucije	broj	postotak
Policija	33	20.0
Sud		
CSR	60	36.4

NVO Udružene žene	39	23.7
Psihijatrijska klinika		
Hitna pomoć	18	10.9
Sigurna kuća		
Mobilni tim	15	9.0
Ombudsmen	0	
Ostale institucije	0	
Ukupno	165	100

Žrtve nasilja su se najčešće obraćale Centru za socijalni rad prije intervencije i to njih 60 ili 36.4%. Žrtve su se za pomoć obraćale i policiji i Udruženim ženama u oko 20% slučajeva. Njih 15 ili 9% je ponovilo poziv mobilnom timu. Pomoć u hitnoj pomoći je tražilo u ranijem prirodu 18 osoba ili 10.9%. Zanimljivi je da nitko nije tražio pomoć od ombudsmena ili suda. Žrtve se nisu direktno obraćale Sigurnoj kući.

U toku intervencije su preduzete slijedeće mjere od strane institucija.

Tabela 12. Centar za socijalni rad
Preduzete mjere od strane institucija:

CSR	
-predložen smještaj u S.k	33
-rad sa dječijim psihologom	18
-uručen poziv za dolazak u CSR	196
-preporučeno porodično savjetovalište	63
-predloženo liječenje od alkoholizma i kontakt sa soc. radnikom zaduženim za rad sa alk.	18
-kontakt sa psihijatrijskom klinikom	9
-smjestaj djece u prihvatnu stanicu	6
-inervencija i zapisnik	234

Tabela 13. Policija

POLICIJA	
-raspisana potjernica	2
-prekršajne prijave	6
-privođenje na psih. kliniku	9
-asistencija prilikom izuzimanja djece	
-kontakt sa odjelom za narkotike	
-oduzimanje oruzija	
-opomena i zapisnik	234

Tabela 14. Hitna pomoć

HITNA POMOĆ	
-uputnica za psih. kliniku	12
-privođenje na psih. kliniku	18
-pregled djeteta i izdavanje uputnice za djec. hirurgiju	
-preged i intervencija	36

Tabela 15. Udužene žene

UDRUŽENE ŽENE	
-preporuke za smještaj u sk	29
-besplatna pravna pomoć	169
-pratnja do bolnice	9
Intervencija, intervju	234